

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 7 września 2016 r.

Sąd Apelacyjny w Białymstoku, III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący: SSA Marek Szymanowski (spr.)

Sędziowie: SA Dorota Elżbieta Zarzecka

SA Bożena Szponar - Jarocka

Protokolant: Agnieszka Charkiewicz

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 7 września 2016 r. w B.

sprawy z odwołania A. L.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w B.

o ustalenie obowiązku ubezpieczenia

na skutek apelacji A. L.

od wyroku Sądu Okręgowego w Białymstoku V Wydziału Pracy i Ubezpieczeń Społecznych z dnia 16 grudnia 2015 r. sygn. akt V U 501/15

I. zmienia zaskarżony wyrok i poprzedzającą go decyzję organu rentowego z dnia 4 lutego 2015 r. w ten sposób, że:

1. **stwierdza, iż A. L. jako osoba prowadząca pozarolniczą działalność gospodarczą podlega obowiązkowo ubezpieczeniom: emerytalnemu, rentowym i wypadkowemu oraz dobrowolnie ubezpieczeniu chorobowemu od dnia 1 października 2014 roku;**

2. **tytułem zwrotu kosztów procesu za I instancję zasądza od Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w B. na rzecz A. L. kwotę 60 (sześćdziesiąt) zł;**

II. zasądza od Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w B. na rzecz A. L. kwotę 1.830 (jeden tysiąc osiemset trzydzieści) złotych tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego za drugą instancję.

Sygn. akt III AUa 201/16

UZASADNIENIE

Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w B. decyzją z dnia 04 lutego 2015 r. na podstawie art. 83 ust. 1 pkt 1, art. 68 ust. pkt 1 ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (Dz. U. z 2013 r. poz. 1442 z późn. zm.) stwierdził, że A. L. jako osoba prowadząca pozarolniczą działalność gospodarczą nie podlega obowiązkowo ubezpieczeniom: emerytalnemu, rentowym, wypadkowemu oraz dobrowolnie ubezpieczeniu chorobowemu od 1 października 2014 r. W uzasadnieniu decyzji organ rentowy wskazał, że z analizy stanu faktycznego

sprawy wynika, iż A. L. mimo formalnego zarejestrowania w rzeczywistości nie prowadziła działalności gospodarczej w rozumieniu przepisów ustawy o swobodzie działalności gospodarczej. Zdaniem organu rentowego zgłoszenie się wnioskodawczyni do ubezpieczenia z tytułu prowadzenia działalności gospodarczej miało na celu jedynie uzyskanie wysokich świadczeń z ubezpieczenia społecznego, tj. zasiłku chorobowego i macierzyńskiego.

Odwołanie od tej decyzji złożyła A. L. wnosząc o jej zmianę poprzez ustalenie, że podlega obowiązkowo ubezpieczeniom emerytalnemu, rentowemu, wypadkowemu oraz dobrowolnemu ubezpieczeniu chorobowemu jako osoba prowadząca pozarolniczą działalność gospodarczą od dnia 01 października 2014 r. W uzasadnieniu wskazała, że faktycznie wykonywała czynności mające na celu prowadzenie działalności gospodarczej.

Wyrokiem z dnia 16 grudnia 2015 roku Sąd Okręgowy w Białymstoku oddalił odwołanie i zasądził od A. L. na rzecz Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w B. kwotę 60 złotych tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego. Sąd ten ustalił, iż A. L. w dniu 02 stycznia 2014 r. zarejestrowała działalność gospodarczą. W okresie od 01 lutego 2012 r. do 30 września 2014 r. została zgłoszona do ubezpieczeń społecznych z tytułu wykonywania umów zlecenia na rzecz Hurtowni (...) s. c. A. D. (1), B. N.. Ubezpieczona na podstawie tych umów zobowiązała się do pomocy sprzedawcy przy wzmożonym ruchu. Odwołująca 31 lipca 2014 r. zawiesiła działalność gospodarczą, a od 01 października 2014 r. ją wznowiła. A. L. w dniu 01 października 2014 r. zawarła z (...) s. c. A. D. (1), B. N. umowę na wykonanie usług w okresie od 01 października 2014 r. do 31 października 2014 r. polegających na sprzedaży asortymentu zleceniodawcy oraz bieżącej obsłudze klientów hurtowni. Odwołująca zawarła ponadto umowy na wykonanie usług florystycznych z właścicielkami kwaciarni: A. P. (1) w dniu 05 października 2014 r., 08 listopada 2014 r., 04 grudnia 2014 r. oraz J. B. w dniu 01 października 2014 r., 10 listopada 2014 r., 03 grudnia 2014 r. Przedmiotem tych umów było wykonanie wiązanek i bukietów okolicznościowych.

A. L. złożyła w Zakładzie Ubezpieczeń Społecznych deklarację zgłoszeniową przystąpienia do ubezpieczeń społecznych, zdrowotnego i chorobowego od 01 października 2014 r., deklarując podstawę wymiaru składek w wysokości 9.365,00 złotych miesięcznie. W dacie rozpoczęcia prowadzenia pozarolniczej działalności gospodarczej wnioskodawczyni była w czwartym miesiącu ciąży.

Odwołująca od 01 stycznia 2015 r. przebywała na zwolnieniu lekarskim. 07 marca 2015 r. urodziła dziecko i złożyła wniosek o wypłatę zasiłku macierzyńskiego za okres od 07 marca 2015 r. do 04 marca 2016 r.

Zakład Ubezpieczeń Społecznych wszczął wobec A. L. postępowanie wyjaśniające w sprawie podlegania obowiązkowym ubezpieczeniom społecznym z tytułu prowadzenia działalności gospodarczej. W wyniku tego postępowania organ stwierdził, iż odwołująca rozpoczęcie działalności gospodarczej od 01 października 2014 r. wiązała wyłącznie z faktem zajścia w ciążę i uzyskaniem wysokiego zasiłku chorobowego, a w przyszłości macierzyńskiego poprzez zadeklarowanie maksymalnej podstawy wymiaru składek na dobrowolne ubezpieczenie chorobowe.

W związku z powyższym zaskarżoną obecnie decyzją organ rentowy stwierdził, że wnioskodawczyni nie podlega ubezpieczeniom obowiązkowym społecznym i dobrowolnemu ubezpieczeniu zdrowotnemu z tytułu prowadzenia działalności gospodarczej. Odwołująca twierdziła natomiast, że działalność była przez nią faktycznie wykonywana i dlatego powinna polegać tym ubezpieczeniom.

Sąd Okręgowy wskazał, iż spór w niniejszej sprawie sprowadzał się do tego, czy w przypadku A. L. zaistniały podstawy do objęcia jej ubezpieczeniami społecznymi z tytułu prowadzenia przez nią działalności gospodarczej.

Zgodnie z treścią art. 6 ust. 1 pkt 5 i art. 12 ust. 1 oraz art. 8 ust. 6 pkt 1 i art. 13 pkt 4 ustawy z 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (Dz. U. z 2015 r. poz. 121 ze zm.) osoby prowadzące pozarolniczą działalność gospodarczą podlegają obowiązkowo ubezpieczeniom emerytalnemu, rentowym i wypadkowemu w okresie od dnia rozpoczęcia wykonywania działalności do dnia zaprzestania wykonywania tej działalności, z wyłączeniem okresu, na który wykonywanie działalności zostało zawieszona na podstawie przepisów o swobodzie działalności gospodarczej.

Ponadto na podstawie art. 11 ust. 2 cytowanej ustawy osoby prowadzące pozarolniczą działalność gospodarczą objęte obowiązkowo ubezpieczeniami emerytalnym i rentowymi, na swój wniosek podlegają dobrowolnie ubezpieczeniu chorobowemu.

Osoba wpisana do ewidencji działalności gospodarczej, która nie zawiesiła wykonywania działalności w trybie dodanego z dniem 20 września 2008 r. art. 14a ustawy z dnia 2 lipca 2004 r. o swobodzie działalności gospodarczej (Dz. U. z 2013 r. poz. 672), traktowana jest jako prowadząca taką działalność, albowiem dokonanie wpisu rodzi domniemanie podjęcia działalności i wykonywania jej do czasu wykreślenia z ewidencji (ewentualnie zawieszenia). Domniemanie to ma jednak wyłącznie znaczenie dowodowe i może zostać obalone. W rezultacie organ ubezpieczeń społecznych może dowodzić, iż pomimo wpisu do ewidencji dana osoba faktycznie nie prowadzi działalności, wobec czego nie podlega z tego tytułu ubezpieczeniom społecznym.

Zgodnie z treścią definicji zawartej w art. 2 ustawy o swobodzie działalności gospodarczej dla uznania określonej działalności za działalność gospodarczą, konieczne jest łączne spełnienie trzech warunków: dana działalność musi być działalnością zarobkową, wykonywaną w sposób zorganizowany oraz w sposób ciągły. Sąd Najwyższy w uchwale z dnia 6 grudnia 1991 r. (III CZP 117/91, OSNCP 1992/ 5/ 65), wskazał specyficzne cechy działalności gospodarczej, tj.:

- a) zawodowy, a więc stały charakter,
- b) związaną z nią powtarzalność podejmowanych działań,
- c) podporządkowanie zasadzie racjonalnego gospodarowania,
- d) uczestnictwo w obrocie gospodarczym.

W ocenie Sądu Okręgowego, działania podjęte przez odwołującą nie odpowiadają powyższym warunkom. Odwołująca nie podjęła działań podporządkowanych zasadzie racjonalnego gospodarowania.

Całokształt okoliczności przedmiotowej sprawy, daje podstawy do przyjęcia, iż w rzeczywistości wnioskodawczyni nie prowadziła działalności gospodarczej, a jedynie dokonała formalnych czynności mających na celu uzyskanie statusu przedsiębiorcy, zaś przedstawione przez nią dowody w postaci umów i faktur VAT miały na celu upozorować fakt jej prowadzenia.

W świetle zasad doświadczenia życiowego, odwołująca powinna mieć świadomość, że na początku prowadzenia swojej działalności może nie osiągać zbyt wysokich dochodów, a także że powinna liczyć się z wystąpieniem ewentualnych strat. W takiej sytuacji racjonalnym zachowaniem wydaje się być skorzystanie z preferencyjnej (niskiej) składki dla osób rozpoczynającej działalność gospodarczą,

Należy bowiem zauważyć, że A. L. działalność gospodarczą wznowiła z dniem 01 października 2014 r. będąc w czwartym miesiącu ciąży. Dotychczas usługi o podobnym charakterze świadczyła w ramach umowy zlecenia ale pomimo wpisu w (...) nie zgłosiła się do ubezpieczeń społecznych z tytułu prowadzenia pozarolniczej działalności gospodarczej. Po 1 października 2014 r. nie zmieniły się okoliczności, które przemawiałyby za zmianą charakteru świadczonej pracy.

Podejmując się prowadzenia działalności gospodarczej odwołująca nie wiedziała, jakie dochody będzie osiągać a mimo, to zadeklarowała podstawę wymiaru składek na poziomie 9.365,00 złotych. Działalność gospodarcza powinna przynosić dochody, umożliwiające chociażby opłacenie zobowiązań publicznoskarbowych w tym i składek na ubezpieczenia społeczne, nie mówiąc już o samym dochodzie. Natomiast z przedstawionej przez nią księgi przychodów i rozchodów wynika, że w okresie od października do grudnia 2014 r. osiągnęła przychód w kwocie ok. 4.000 zł miesięcznie.

Założenie, że działalność będzie osiągać wysokie dochody, nie może być uznane za działanie podporządkowane zasadzie racjonalnego gospodarowania.

Wprawdzie wysokość ustalonej przez ubezpieczoną podstawy wymiaru składki nie stanowi przedmiotu niniejszego postępowania w tym znaczeniu, że nie jest to postępowanie w przedmiocie ustalenia wysokości podstawy wymiaru składki na ubezpieczenie społeczne z tytułu prowadzonej działalności gospodarczej, ale o podleganie temu ubezpieczeniu, to ma ona jednak znaczenie procesowe. Wysokość zadeklarowanej podstawy wymiaru składek na ubezpieczenia społeczne nierealnie wysoka świadczy bowiem nie tylko o nieracjonalności zachowań przedsiębiorcy, ale ma też znaczenie w kontekście przypisanej pozorności prowadzenia działalności gospodarczej, będąc jednym z elementów potwierdzających tę pozorność. Deklarując taką podstawę, odwołująca musiała być świadoma, że nie będzie długo opłacać wysokich składek. Wiedziała bowiem, że po upływie dwóch miesięcy będzie mogła skorzystać z zasiłku chorobowego i urlopu macierzyńskiego w związku z urodzeniem dziecka i będzie otrzymywać świadczenia z ubezpieczeń społecznych w wysokości obliczonej od podstawy wymiaru składek, tj. w wysokości 9.365,00 złotych.

Rozstrzygając niniejszą sprawę, Sąd miał na względzie także to, że prowadzenie działalności gospodarczej polega nie tylko na faktycznym podejmowaniu pracy, ale także na stworzeniu odpowiednich warunków do jej wykonywania, poszukiwaniu klientów czy organizowaniu przyszłych prac. Tymczasem w przedmiotowej sprawie odwołująca nie poniosła żadnych nakładów finansowych na zorganizowanie prowadzonej działalności gospodarczej.

Wprawdzie wnioskodawczyni przedstawiła dowody na okoliczność prowadzenia działalności gospodarczej, w postaci faktur VAT i zawartych umów jednakże zdaniem Sądu w świetle całokształtu okoliczności przedmiotowej sprawy dokumenty te nie świadczą o faktycznym prowadzeniu działalności, a jedynie miały na celu upozorować ten fakt. Dokumenty te miały na celu jedynie uwiarygodnienie rozpoczęcia prowadzenia działalności gospodarczej.

Czynności wynikające z umów zawartych przez A. L. po 01 października 2014 r. mogły być wykonywane na podstawie umów o świadczenie usług, do których zgodnie z kodeksem cywilnym stosuje się przepisy dotyczące umów zlecenia. Zwłaszcza, że świadczone usługi w ramach prowadzonej działalności gospodarczej nie różniły się zasadniczo od tych, które były wykonywane do 30 września 2014 r. na podstawie umów zlecenia Świadczy o tym chociażby rozmiar i rodzaj wydatków poniesionych przez ubezpieczoną.

Świadek A. D. (1), współwłaścicielka Hurtowni (...) zeznała, że odwołująca pracowała u niej na podstawie umów zlecenia do 30 września 2014 r. Zajmowała się fakturowaniem, sprzątnięciem, ustawianiem towarów. Po tej dacie A. L. za wykonywaną pracę wystawiała faktury. W ramach tej pracy obsługiwała klientów, wybierała towar u dostawców, metkowała, wyceniała go i fakturowała.

Z zeznań A. Ż. wynika, że pracuje w Hurtowni (...) jako sprzedawca i kierowca. Odwołująca pracowała w hurtowni do końca 2014 r. jako sprzedawczyni. Zajmowała się sprzedażą kwiatów, wystawianiem faktur, doglądaniem porządku. Jesienią 2014 r. odwołująca zaczęła rzadziej przychodzić do pracy. A. Ż. przejął większość jej obowiązków.

Świadkowie A. P. (1) i J. B. zeznały, że od października 2014 r. przez trzy miesiące współpracowały z odwołującą, która wykonywała kompozycje kwiatowe, układała wiązanki.

Przesłuchana w charakterze strony A. L. zeznała, że zdecydowała się na podjęcie działalności gospodarczej aby więcej zarabiać. Osiągane dochody pozwalały na pokrycie składki. W ramach działalności gospodarczej nie robiła żadnych zakupów, ponieważ korzystała z materiałów A. P. (1) i J. B.. Nie miała określonego miejsca prowadzenia działalności gospodarczej, nie reklamowała jej, nie poszukiwała klientów. Zawarcie umów o współpracy z Hurtownią (...), A. P. (1) i J. B. nastąpiło z jej inicjatywy. Po zawarciu umowy o współpracy z hurtownią wynagrodzenie odwołującej wzrosło z uwagi na to, że właścicielka hurtowni nie musiała odprowadzać składek na jej ubezpieczenia społeczne.

W ocenie Sądu ze zgromadzonych w sprawie dowodów nie wynika, iż ubezpieczona faktycznie w sposób zorganizowany i ciągły (a nadto w celach zarobkowych) prowadziła działalność gospodarczą polegającą na świadczeniu usług w branży kwiaciarsko-florystycznej.

Należy jednak podkreślić, że o rozstrzygnięciu w sprawie nie decydował sam fakt, iż odwołująca wznowiła prowadzenie działalności gospodarczej w czasie zaawansowanej ciąży. W tym względzie Sąd Okręgowy podziela ugruntowany już w orzecznictwie Sądu Najwyższego i sądów apelacyjnych pogląd, że prawidłowo przebiegająca ciąża ubezpieczonej nie może być uznana za przeszkodę do skutecznego rozpoczęcia prowadzenia działalności gospodarczej, zwłaszcza jeśli działalność ta nie wymaga wysiłku fizycznego oraz pozwala na ustalenie elastycznych godzin wykonywania usług, a nawet świadczenie pracy we własnym domu.

Reasumując powyższe rozważania Sąd Okręgowy uznał, że skoro odwołująca faktycznie nie prowadziła pozarolniczej działalności gospodarczej od 01 października 2014 r., to organ rentowy prawidłowo uznał, że od tego dnia nie podlegała ona obowiązkowo ubezpieczeniom emerytalnemu, rentowym i wypadkowemu oraz dobrowolnemu ubezpieczeniu chorobowemu, a wniesione odwołanie na zasadzie art. 477¹⁴ § 1 k.p.c. podlegało oddaleniu O kosztach procesu rozstrzygnięto na podstawie art. 98 k.p.c. w zw. z § 11 ust. 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 stycznia 2002 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu (Dz. U. z 2013 r. poz. 490).

A. L. wywiodła apelację od przedstawionego wyżej wyroku Sądu Okręgowego w Białymstoku zaskarżając go w całości i zarzucając mu :

1. art. 233 § 1 k.p.c. poprzez brak wszechstronnego rozważenia zebranego w sprawie materiału dowodowego i dokonanie sprzecznych ustaleń ze zgromadzonym w sprawie materiałem dowodowym, poprzez niewłaściwe przyjęcie, że:

a) ze zgromadzonych w sprawie dowodów nie wynika, aby ubezpieczona faktycznie w sposób zorganizowany i ciągły (a nadto w celach zarobkowych) prowadziła działalność gospodarczą polegającą na świadczeniu usług w branży kwiaciarsko-flory stycznej;

b) w świetle całokształtu okoliczności przedmiotowej, przedstawione przez Odwołującą dowody nie świadczą o faktycznym prowadzeniu działalności, a jedynie miały na celu upozorować ten fakt.

2. art. 6 ust. 1 pkt 5 i art. 12 ust. 1 oraz art. 8 ust. 6 pkt 1 i art. 13 pkt 4 i art. 11 ust. 2 ustawy z 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (Dz. U. z 2015 r. poz. 121 ze zm.) poprzez niezastosowanie w/w przepisów i niezasadne przyjęcie, iż A. L. od dnia 01.10.2014 r. jako osoba prowadząca działalność gospodarczą nie podlega obowiązkowo ubezpieczeniom: emerytalnemu, rentowemu, wypadkowemu oraz dobrowolnie ubezpieczeniu chorobowemu,

3. art. 2 ustawy o z dnia 02.07.2004 r. swobodzie działalności gospodarczej poprzez niewłaściwe przyjęcie, iż A. L. od dnia 01.10.2014 r. nie prowadziła działalności gospodarczej,

4. art. 83 § 1 kc poprzez niewłaściwe zastosowanie tego przepisu i przyjęcie, że podejmowane przez A. L. czynności związane z odwieszeniem prowadzonej działalności gospodarczej od dnia 01.10.2014 r. były czynnościami, mającymi na celu jedynie upozorować fakt prowadzenia działalności gospodarczej.

Wskazując na powyższe zarzuty apelacja wnosiła o zmianę zaskarżonego wyroku i zaskarżonej decyzji ZUS, poprzez uwzględnienie wniesionego odwołania i ustalenie, że A. L., jako prowadząca pozarolniczą działalność gospodarczą, podlega obowiązkowo ubezpieczeniom: emerytalnemu, wypadkowemu, rentowemu oraz dobrowolnemu ubezpieczeniu chorobowemu od dnia 1 października 2014 roku i zasądzenie od organu rentowego na rzecz A. L. kosztów postępowania, w tym kosztów zastępstwa procesowego za obie instancje. Jako wniosek

ewentualny apelacja wnosila o uchylenie zaskarzonego wyroku i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi I instancji.

W odpowiedzi na apelację organ rentowy wniósł o jej oddalenie oraz o zasądzenie na jego rzecz kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

Sąd Apelacyjny zważył co następuje :

Apelacja jest zasadna.

Środek zaskarżenia jest trafny, tak w części dotyczącej zarzutów naruszenia prawa materialnego, jak i procesowego. Wbrew wnioskowi Sądu Okręgowego zebrany w sprawie materiał dowodowy nie dawał podstaw do stwierdzenia, iż wnioskodawczyni w rzeczywistości nie prowadziła działalności gospodarczej, co w konsekwencji skutkowało naruszeniem przepisów prawa materialnego.

Sąd Apelacyjny za niezasadną uznaje odmowę mocy dowodowej przedłożonym przez wnioskodawczynię umowom i fakturom VAT. Podkreślenia przy tym wymaga, iż odmowa ta nie została należycie uzasadniona, skoro Sąd poprzestał jedynie na stwierdzeniu, iż dowody te miały służyć jedynie upozorowaniu okoliczności prowadzenia działalności gospodarczej. Z takim wnioskiem nie można się zgodzić, skoro fakt wykonania usług, wskazanych w poszczególnych fakturach znalazł potwierdzenie w spójnych, logicznych i przekonujących zeznaniach świadków, na rzecz których wnioskodawczyni usługi świadczyła tj. w zeznaniach A. P. (1) (k. 138 -139, e-protokół od 00:03:11), J. B. (k.139 -140, e-protokół od 00:11:49) oraz zeznaniach A. D. (1) (k. 128 -129, e-protokół od 00:05:11), a także w zeznaniach świadka A. Ż. – pracownika Hurtowni (...) s.c. (k. 130-131, e-protokół od 00:29:06). Sąd pierwszej instancji wprawdzie zeznania te w uzasadnieniu wyroku przytoczył i to szczegółowo, jednak nie dokonał ich oceny i nie nadał im żadnego znaczenia.

Trzeba też podkreślić, że w przedmiotowej sprawie istotną kwestią jest rozkład ciężaru dowodu. Przepisy ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (t.j. Dz. U. 2016 r., poz. 963). wiążą podleganie obowiązkowym ubezpieczeniom: emerytalnemu, rentowym i wypadkowemu oraz dobrowolnemu ubezpieczeniu chorobowemu z faktycznym prowadzeniem (wykonywaniem) pozarolniczej działalności gospodarczej, nie zaś z faktem formalnej rejestracji działalności gospodarczej. Ocena, czy działalność gospodarcza rzeczywiście jest wykonywana, należy sfery ustaleń faktycznych, a istnienie wpisu do ewidencji nie przesądza o faktycznym prowadzeniu działalności gospodarczej, jednakże wpis ten prowadzi do domniemania prawnego, iż działalność ta jest rzeczywiście prowadzona (por. np. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 8.10.2011 r., III UK 43/11, LEX nr 1365701, wyrok Sądu Apelacyjnego w Białymstoku z dnia 8.07.2014 r, III AUa 160/14, Lex nr 1493717). Domniemanie to może być obalone w drodze przeprowadzenia przeciwdowodu, który obciąża stronę twierdzącą o faktach przeciwnych twierdzeniom wynikającym z domniemania.

Zatem w okolicznościach przedmiotowej sprawy, to na organie rentowym spoczywał ciężar udowodnienia, iż wnioskodawczyni tej działalności faktycznie nie prowadziła. Takich dowodów podważających fakt prowadzenia działalności gospodarczej organ rentowy nie przedłożył, podtrzymując jedynie argumentację wyrażoną w uzasadnieniu zaskarżonej decyzji. Argumentację tę, nie popartą dowodami, należało ocenić jako wyłącznie polemiczną. Nie wytrzymuje ona konfrontacji z dowodami dostarczonymi przez wnioskodawczynię w postaci dokumentów i zeznań świadków. Należy podkreślić, iż same twierdzenia organu rentowego, że działalność faktycznie nie była prowadzona, a wnioskodawczyni jedynie upozorowała ten fakt, są zdecydowanie niewystarczające, do uznania, iż tytuł ubezpieczenia nie powstał.

Stosownie do treści art. 6 ust. 1 pkt 5 ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (t.j. Dz. U. 2015 r., poz. 121) obowiązkowo ubezpieczeniom emerytalnym i rentowym podlegają osoby fizyczne, które na obszarze Rzeczypospolitej Polskiej są osobami prowadzącymi pozarolniczą działalność. Zgodnie zaś z art. 12 ust. 1 ww. ustawy obowiązkowo ubezpieczeniu wypadkowemu podlegają osoby podlegające ubezpieczeniom emerytalnemu i rentowym. Jak stanowi natomiast przepis art. 11 ust. 2 ww. ustawy dobrowolnie ubezpieczeniu chorobowemu podlegają na swój wniosek osoby objęte obowiązkowo ubezpieczeniami emerytalnym i rentowymi, wymienione w art.

6 ust. 1 pkt 2, 4, 5, 8 i 10 ww. ustawy. Wskazanim wyżej rodzajom ubezpieczeń społecznych osoby fizyczne prowadzące pozarolniczą działalność (w tym gospodarczą) podlegają obowiązkowo od dnia rozpoczęcia wykonywania działalności do dnia zaprzestania wykonywania tej działalności, z wyłączeniem okresu, na który wykonywanie działalności zostało zawieszona na podstawie przepisów o swobodzie działalności gospodarczej (art. 13 pkt 4 ww. ustawy).

Zgodnie z art. 2 ustawy z dnia 2 lipca 2004 o swobodzie działalności gospodarczej (t.j. 2015 r., poz. 584) działalnością gospodarczą jest zarobkowa działalność wytwórcza, budowlana, handlowa, usługowa oraz poszukiwanie, rozpoznawanie i wydobywanie kopalin ze złóż, a także działalność zawodowa, wykonywana w sposób zorganizowany i ciągły.

W okolicznościach przedmiotowej sprawy poza sporem pozostaje, że decyzję o podjęciu uprzednio zawieszona działalności gospodarczej A. L. podjęła będąc w ciąży. O ciąży wnioskodawczyni dowiedziała się w połowie lipca 2014 r., zaś działalność odwiesiła w 1.10.2014 r. Zgłaszając się do ubezpieczeń społecznych wnioskodawczyni zadeklarowała najwyższą podstawę wymiaru składek.

Wymaga podkreślenia, że w świetle poglądów orzecznictwa podjęcie i prowadzenie działalności gospodarczej w ciąży nie stanowi przeszkody do podlegania ubezpieczeniom społecznym w aspekcie wykonywania jej w sposób ciągły (art. 2 o swobodzie działalności gospodarczej). Zamiaru ciągłego prowadzenia działalności gospodarczej nie podważa przewidywanie jej zawieszenia ze względu na ciążę albo konieczność opieki nad dzieckiem. Sąd Najwyższy podkreślił, że nie ma normy szczególnej, która skierowana byłaby do kobiet w ciąży i tylko z tej przyczyny podważała ich zamiar prowadzenia działalności gospodarczej. Poszukiwanie takiej normy nie jest uprawnione ze względu na zakaz dyskryminacji i nierównego traktowania. Znaczenie mają tu zasady podstawowe ustawy zasadniczej (art. 2, art. 20, art. 32, art. 67 Konstytucji RP), ustawy z 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (art. 2a ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych), a także ustawy z 3 grudnia 2010 r. o wdrożeniu niektórych przepisów Unii Europejskiej w zakresie równego traktowania - art. 4 pkt 2 (Dz.U.2010.254.170) - wyrok Sądu Najwyższego z dnia 16 stycznia 2014 r., I UK 235/13, Lex nr 1444493.

Podzielając powyższy pogląd zwrócić trzeba uwagę, że wnioskodawczyni, nie poprzestała tylko na stronie formalnej, czyli na odwieszeniu działalności gospodarczej. Z materiału sprawy wynika bowiem niezbitnie, że działalność tę wykonywała i to osobiście świadcząc usługi florystyczne na rzecz A. P. (1), J. B. oraz usługi na rzecz (...) s.c. A. D. (2), B. N. w postaci obsługi klientów hurtowni kwiatów i również usług florystycznych.

Zaznaczenia w sprawie wymaga, iż nie każda działalność gospodarcza wymaga czynienia nakładów finansowych. Poczyniony w tej mierze argument Sądu Okręgowego, powielony za organem rentowym nie jest przekonujący. Wszak działalność gospodarcza wnioskodawczyni polegała na świadczeniu usług i podejmując ją bazowała ona na doświadczeniu zdobytym w czasie zatrudnienia na umowę zlecenia w (...) s.c. tj. w hurtowni kwiatów. Wykonując bukiety na rzecz J. B. i A. P. (1) wnioskodawczyni korzystała z ich materiałów, co jest zrozumiałe, gdy weźmie się pod uwagę, że bukiety te układała na rzecz osób prowadzących własne kwaciarnie, które to dopiero te bukiety sprzedawały klientom.

Za poglądem wyrażonym w wyroku Sądu Apelacyjnego w Białymstoku z dnia 25 marca 2015 r., sygn. akt III AUa 1479/14, LEX nr 1682839) trzeba wskazać, że działalność gospodarcza może polegać na wykonywaniu usługi w ramach jednej umowy i na rzecz jednego podmiotu. Tym bardziej zatem brak jest podstaw do podważania działalności gospodarczej, w ramach której wnioskodawczyni podjęła współpracę z trzema podmiotami.

Jeśli chodzi kwestię podstawy wymiaru składek na ubezpieczenia społeczne, do której to Sąd Okręgowy przywiązał dużą wagę, to poczyniona w tym zakresie argumentacja jest chybiona. W przypadku osób prowadzących pozarolniczą działalność gospodarczą wysokość składek nie jest związana z faktycznie osiąganym przychodem i jego wysokością, lecz jedynie z istnieniem tytułu ubezpieczeń i zadeklarowaną kwotą. Wysokość podstawy wymiaru składek na ubezpieczenie tej grupy ubezpieczonych mieści się w przedziale od 60% do 250% przeciętnego wynagrodzenia i zależy od deklaracji płatnika składek. Skoro przepis prawa ubezpieczeń społecznych o charakterze *ius cogens* zezwala na zadeklarowanie podstawy wymiaru składek na ubezpieczenia społeczne na poziomie do 250% przeciętnego

wynagrodzenia w oderwaniu od pojęcia rzeczywistego przychodu, to zachowanie płatnika, realizującego swe uprawnienie w oparciu o taki bezwzględnie obowiązujący przepis prawa, nie może być podważane (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 11 grudnia 2014 r., I UK 145/14, Lex nr 1622302). W szczególności nie można wywodzić, iż takie działanie jest nieracjonalne. Trzeba bowiem podkreślić, że niskie dochody, ich brak, jak też nawet strata, nie pozbawia statusu przedsiębiorcy. Takie ewentualności są wpisane w ryzyko związane z podjęciem działalności gospodarczej. Poza tym trzeba mieć na względzie, że nie ma normy zakazującej kobietom w ciąży, deklarowanie najwyższej podstawy wymiaru składek na ubezpieczenia społeczne, z zamiarem uzyskania w niedalekiej przyszłości wysokiego zasiłku macierzyńskiego, w sytuacji gdy tytuł ubezpieczenia istnieje, a tak jest w przedmiotowej sprawie.

W okolicznościach przedmiotowej sprawy nie można pomijać, iż A. L. przed odwieszeniem działalności gospodarczej współpracowała z właścicielami hurtowni (...) s.c. w ramach umów zlecenia. Pracując w tej hurtowni poznała J. B. i A. P. (2), z którymi później nawiązała współpracę już na własny rachunek. Fakt, że wnioskodawczyni wykonywała podobne czynności w ramach umowy zlecenia, co w czasie już własnej działalności gospodarczej, nie może stanowić argumentu za uznaniem, że nie powinna ona podlegać ubezpieczeniu społecznemu z tytułu prowadzonej działalności. Przeciwnie, czynności jakie wykonywała ubezpieczona w hurtowni kwiatów mogły być równie dobrze wykonywane w ramach własnej działalności i wnioskodawczyni mogła zmienić tytuł ubezpieczenia. Zmiany tytułu ubezpieczenia w przypadku znacznego podobieństwa, a nawet tożsamości czynności wykonywanych uprzednio w ramach umów zlecenia i następnie w ramach już własnej działalności gospodarczej nie zabrania żaden przepis prawa. Takie ograniczenie po prostu nie istnieje, istotne jest tylko, aby działalność była faktycznie prowadzona. Poza tym doświadczenie życiowe podpowiada, iż często osoby noszące się z zamiarem rozpoczęcia własnej działalności zawierają umowy zlecenia, a dopiero gdy nabiorą doświadczenia, zdobędą nowych klientów, decydują na rozpoczęcie działalności gospodarczej. Takie działanie jest racjonalne i dozwolone w świetle przepisów prawa. Warto też zauważyć, iż w orzecznictwie dopuszcza się możliwość zmiany tytułu ubezpieczenia (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 2 lipca 2008r. sygn. akt II UK 334/07, OSNP 2009/23-24/321).

W kontekście powyższego Sąd Apelacyjny zmienił zaskarżony wyrok oraz poprzedzającą go decyzję organu rentowego, o czym na mocy art. 386 § 1 k.p.c. orzekł jak w sentencji.

O kosztach procesu za I instancję orzeczono na zasadzie art. 98 § 1 i 3 k.p.c. w zw. z art. 99 k.p.c. oraz §11 ust.2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu (Dz. U. z 2013 roku, poz. 490) w zw. z § 21 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2014 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych (Dz. U. 2015 r., poz. 1804) oraz § 2. rozporządzenia z dnia 29 lipca 2015 r. zmieniającego rozporządzenie w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu (Dz.U. z 2015, poz.1078). Natomiast o kosztach procesu za II instancję orzeczono na zasadzie art. 98 § 1 i 3 k.p.c. w zw. z art. 99 k.p.c. oraz § 11 ust.1 pkt 2 w zw. z §2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2014 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych (Dz. U. 2015 r., poz. 1804) z uwzględnieniem opłaty sądowej od apelacji w kwocie 30 zł należnej od apelacji zgodnie art. 36 ustawy z dnia 28 lipca 2005 r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych (t.j. Dz.U.2014.1025 ze zm.). Ustalając wysokość kosztów zastępstwa prawnego za drugą instancję Sąd Apelacyjny miał też na względzie istotną zmianę wykładni prawa dokonaną w uchwale 7 sędziów Sądu Najwyższego z dnia 20 lipca 2016 r., III UZP 2/16 (www.sn.pl), mającą moc zasady prawnej, zgodnie z którą w sprawie o ustalenie istnienia bądź nieistnienia stosunku ubezpieczenia społecznego wynagrodzenie reprezentującego stronę radcy prawnego liczy się od wartości przedmiotu zaskarżenia .